

## Spojenec, či nepřítel

Po čase stráveném v podzemí mu připadalo tak zvláštní mít nad hlavou nekonečný otevřený prostor. Slunce, drobný oranžový disk, visící nízko na obloze, stěží dvacet stupňů nad obzorem, vrhalo dlouhé stíny do proláklín na povrchu asteroidu. Obloha byla plná jasných hvězd, ale nikde neviděl žádnou planetu.

Netušil, kolik času mu zaberou všechny potřebné úpravy skafandru. Věděl jen to, že vetřelecká loď ve své oběžné dráze klesá a že to musí stihnout, než dorazí. Také si byl jistý, že roboti jej budou pronásledovat v krátkozrakém úsilí chránit jej. Měl pocit, jako by se kolem něj svíraly čelisti lisu. Buď se mu podaří uniknout, nebo zahyne.

Jel přes rozeklaný, zmrzlý povrch jen tak daleko, aby byl v dostatečné vzdálenosti od potenciálního cíle palby, kterým byl vstup do komplexu. Tam pak zaparkoval transportér, napolo ve stínu uprostřed jedné z proláklín, a dál se přes rozsáhlou zmrzlou planinu vydal pešky. Věděl, že tím, že se vzdal transportéru, ztratil také možnost rychlého postupu, ale byl si jistý, že vozidlo v sobě má zabudovaný směrový transpondér, který by roboty přivedl rovnou k němu.

Jakmile byl na nohou, začal se rozhlížet po místě, kde by se mohl skrýt, zatímco bude pracovat na úpravě skafandru. K tomu, co musel udělat, nebylo zapotřebí sluneční světlo, protože skafandr měl vlastní osvětlení. Zastíněná jáma, temná průrva, černočerná jeskyně v ledu – hodilo by se cokoliv, kam by se mohl schovat, aniž by se musel zdržovat od práce. Čím lépe však bude ukryt, tím menší budou jeho šance, že s dostatečným předstihem spatří roboty nebo cizí útočníky.

Úspěšnost jednoho bude vždy na úkor druhého.

Zatímco Derec postupoval umrzlým terénem a v duchu uvažoval o nejlepším možném řešení, zapojil všesměrovou vysílačku skafandru a vyslal do prostoru sérii nouzových signálů. Nevěděl, zda se dostanou přes horizont až k lodi, a měl strach, že k němu přivedou roboty. Musel se o to však pokusit, musel cizincům dát šanci a důvod, aby jej zachránili.

„Volný kanál, kód 1. Všem lodím: pilot v nouzi, potřebuji po-

moc. Odpovězte, slyšíte-li mne. Všem lodím – „

Nakonec se zastavil v rozsedině ledovcového útesu, čelem obráceného směrem, z něhož přišel. Ze své pozice poměrně dobře přehlédl terén kolem, s výjimkou míst, kde mu ve výhledu překážely větší skály a pahorky. Mohl nerušeně pozorovat kopuli oblohy od severozápadního horizontu k severovýchodnímu.

„Diagnostická knihovna,“ zavelel.

Dolní polovina bublinovitě tvarovaného průzoru zmatněla a jasnými žlutými písmeny se na ní objevil seznam podadresářů. Rychle po něm přešel očima.

„Hybné systémy.“

Jedna z nabídek zhruba v polovině dvakrát zablikala a pak byl celý seznam nahrazen dalším. Stejným způsobem se Derec prostřednictvím náповěd dopracoval až k tomu, že polovinu displeje vyplňovala změt jemných čar obvodů a logických drah systému ovládání. Když Derec náčrt pečlivě prostudoval, jeho rty se stáhly do úšklebku.

„Zatraceně,“ zaklel.

Právě toho se obával. Regulátor nebyl zkonstruován jako zařízení, které by bylo možno snadno odpojit. Tvořila ho zpětná vazba zabudovaná do obvodu nožních servomechanismů. Tato zpětná vazba přikazovala řídicímu centru skafandru: „Nedovol, aby síla vyvinutá za sekundu hnacím ústrojím překročila velikost  $x$  dynů za sekundu.“ Malá síla směla být vyvinuta rychle, kdežto velká síla mohla být vyvinuta jen pomalu. Ale to, co Derec potřeboval – vyvinout velkou sílu rychle – to bylo zakázané.

Kdyby měl víc času, možná by se mu ovládání podařilo pře-programovat. Za daných okolností byla však jediným možným řešením radikální chirurgie. Tyto druhy pracovních skafandrů byly naštěstí konstrukčně řešeny tak, aby bylo možné opravit je přímo v terénu, což byla vymoženost, která nejednomu člověku zachránila život.

Pod oblými pláty na stehnech bylo umístěno množství „rukou“, které měl skafandr k dispozici. Derec si vybral osvětlený mikromanipulátor do pravé ruky a laserovou svářečku do levé.

Právě v tom okamžiku se země pod ním i kolem něj prudce zachvěla a na skafandr se snesla menší lavina pomalu klesajících částic. „Vyjasnit,“ řekl. Bublina se změnila ve stejně prů-

hlednou jako předtím a odkryla Derekovi strach nahánějící pohled. Cizí loď visela nad západním obzorem. Tu a tam nahodile vypálila, nechávajíc za sebou na povrchu asteroidu vypálenou stezku zkázy. Čas se nemilosrdně krátil.

„Vypnout subsystém dvacet čtyři.“ Tak, to by bylo. Odsoudil sám sebe. S vyřazenými ovladači nohou Derec už nemohl chodit.

Měl před sebou úkol odstranit tři obvody a čtvrtý jako bočník propojit s pátým. Práce s nepatrným laserovým paprskem si vyžadovala naprostou přesnost. Sebemenší odchylka by znamenala kritickou chybu, která by ovládání dolních končetin skafandru mohla trvale vyřadit z provozu.

Za pomoci instrukčního programu se Derekovi úspěšně podařilo dokončit práci na pravé noze. Než však byl připraven udělat to samé s levou, otřesy půdy byly již tak silné, že mu znemožňovaly jeho záměr vykonat. Zatímco tam stál a pokoušel se neztratit rovnováhu na chvějící se zemi, vyrušil ho známý hlas: „Dereku, prosím poslouvejte. Dereku, musíte přestat. To je šílenství – „

Na úbočí pahorku ve vzdálenosti zhruba dvou set metrů od něj se objevil robot. Byl to Monitor 5. Mával rukama a mířil přímo k místu, kde stál Derec. Šel bez obtíží, bez jakýchkoliv známek poškození, které Derec napáchal na jeho noze.

Jediným pohledem Derec zjistil, že důvodem k silnějším otřesům půdy je skutečnost, že cizí loď je mnohem blííž, než předpokládal. Měl ji téměř nad hlavou. Opět byl polapen mezi neznámými útočníky, kteří jej zachrání tím, že jej zabijí, a roboty, kteří jej zabijí tím, že jej zachrání.

„Vypadni!“ zasyčel Derec.

„Dereku, musíte se vrátit do komplexu. Tady jste v nebezpečí.“

Ti na lodi si robota zřejmě všimli, protože planina mezi Monitorem 5 a útesem, za kterým se schovával Derec, se najednou stala terčem palby laserových paprsků, tenkých jako jehly.

Nebyly to těžké zbraně, které by otřásaly půdou, a jak se zdálo, ti nahoře zřejmě neměli na mušce Dereka. Terén v této oblasti však tvořil téměř výlučně led, který byl velmi křehký. Jeden výbuch odstřelil vrchol pahorku za robotem, další mezi robotem a Derekem vyryl hluboký příkop.

Derec byl přesvědčen, že něco takového Monitorem 5 neza-

staví. Nemýlil se. Robot slezl do příkopu ještě předtím, než se stačil rozplynout oblak plynu, a zmizel Derekovi z očí.

Nemohl si dovolit dělat si o robota starosti. Odhodlaně stiskl čelisti a vrátil se zpět k práci na ovládání levé nohy. Naplno využíval svou sílu i autoovládání skafandru a brzy byl s úpravou hotov. Tři nežádoucí obvody se odpařovaly v miniaturních oblačcích atomizovaného kovu. Dvě souběžné dráhy se spojily v jednu.

„Dereku!“ ozval se Monitor 5 najednou. „Je to tady! V ledu! Našel jsem to!“

Derec vzhlédl. Palba ustala a po robotovi nebylo ani památky. „Zavřít panely,“ řekl a jazykem se dotkl ovládání vysílačky. „Monitore 5, vrať se na základnu. Tady mně nejsi nic platný.“

Právě v tom okamžiku se nad rozšklebeným okrajem jámy objevila robotova paže. V dlani svírala malý kovový předmět. O chvíli později se z příkopu namáhavě vyšplhal Monitor 5. Zamířil k Derekovi, a přitom triumfálně zvedl vysoko nad hlavu stříbrný předmět, který třímal v ruce.

„Našel jsem klíč, Dereku. Musíte si jej vzít – „

Robotův triumf netrval dlouho. Loď útočníků nyní byla velkou, zlověstnou masou přímo nad jejich hlavami. Monitor 5 stěží stačil udělat krok, když laserová palba začala znovu. Červené zaměřovací paprsky tančily po ledu kolem robota jako reflektory na jevišti.

Na okamžik se zdálo, že robot zkáže unikne. Pak, jen pár kroku od úpatí útesu, laserový paprsek přešel hrozivou čarou přes robotův trup. O okamžik později Monitor 5 zmizel v tiché explozi, změnil se v zelenomodrý plamen a změť rozpadajícího se kovu.

Zmizel – ne však docela. Kousky jeho těla létaly všemi směry. Jeden z největších, rychle rotující, takže Derec nebyl schopen určit, o co se jedná, letěl směrem k němu. Když dopadl na zem a přestal se otáčet, Derec poznal, co to je: pravá paže Monitora 5, od ramenního kloubu k prstům.

A ty prsty stále pevně třímaly lesknoucí se stříbrný předmět – obdélníkového tvaru, přibližně pětkrát patnáct centimetrů, velikosti dálkového ovladače nebo paměťové jednotky.

Že by toto byl předmět, který roboti tak usilovně po celou dobu hledali? Pokud ano, proč posledním činem Monitora 5 bylo předat ho jemu?

Derec chvíli váhal. Vzít ten předmět k sobě znamenalo další riziko v akci, která pro něj byla už tak příliš riskantní. Věděl však, že nedokáže nechat jej tam jen tak ležet. Aktivoval speciální kleště na horních končetinách skafandru.

„Zapojení subsystému dvacet čtyři,“ řekl stroze a jediné červené světlo na řídicí desce se změnilo v zelené.

Jeho sestup dolů po svahu, kde ležela robotova paže, byl přinejlepším kontrolovaným pádem. S vyřazenými nožními servomechanismy Derec nebyl schopen ovládat tempo chůze. Přesto se však dostal na místo, popadl končetinu i s předmětem do pravé ruky a uzamkl kleště v pevném stisku.

Když pod sebou jakžtakž srovnal nohy, Derec vzhlédl, aby odhadl vzdálenost a úhel cizí lodi. Zvedl chodidla na ovládacích destičkách, rozkročil se a pokrčil se v kolenou. Prudce se odrazil od terénu a mohutné dolní končetiny skafandru jej vymrštily vši silou, která nyní nebyla ničím omezována. Jako malé vesmírné plavidlo skafandr sám sebe odpálil z povrchu asteroidu a unášel Dereka vstříc cizí lodi.

Za každou cenu se musím dostat na palubu –

Najednou jako by se celý povrch asteroidu zachvěl a vzedmul v mocné křeči. Roboti přece jen odpálili nálože. Exploze způsobila krupobití kusu kamene a ledu létajících kolem jako vesmírné granáty.

Téměř současně ožily střílny vetřelecké lodi. Zpočátku si Derec myslel, že míří na něho, že se pokoušejí zasáhnout jeho, než se jim ztratí ve změti ledu a balvanů, které byly v mohutné erupci vyvrženy z asteroidu. Pak měl dojem, že cílem ostřelovačů jsou spíš tyto trosky samotné, menší a rychleji se pohybující kusy, které dolétly až téměř k němu.

Ať už bylo jejich cílem cokoliv, výsledek byl stejný: jakmile se ocitl zhruba sto metrů od nejbližší části trupu lodi a začal se rozhlížet po místě, ke kterému by se přichytil kleštěmi své volné horní končetiny, celou obličejovou bublinu skafandru najednou zalilo modravé světlo, které se plazilo všemi směry jako nějaká živá věc.

Derekovy končetiny zmrtvěly, jeho smysly jako by se pomátly. Stěží měl čas pomyslet si *Znovu ne!*, když světlo pohaslo a Dereka zase obklopila naprostá temnota.

Navzdory vřavě, která kolem něj panovala v okamžiku, kdy ztratil vědomí, probral se k životu pokojně a bez potíží. Nedoká-

zal říct, jak dlouho byl v bezvědomí, ale nemohlo to trvat déle než pár minut. Už nebyl pod lodí. Ani na sobě neměl skafandr. Místo toho ležel na zádech na tvrdém podkladu a hleděl do stropu, tvořeného množstvím malých dvířek.

Nadzvedl se na loktech a prohlížel si své okolí. Byl v úzké místnosti, jakoby téměř v chodbě. V dlouhých zdech byla další dvířka – že by skladovací skříňky? – a na každém konci byl východ – či alespoň východ připomínající vysoká kovová elipsa.

Přemýšlením o východech či obsahu skříněk se v té chvíli však příliš nezatežoval. Opodál sedělo na zadku velké zvíře se skvrnitou zlatohnědou srstí a upřeně jej pozorovalo. Derekovi připomínalo psa, něco jako podvyživeného bernardýna s ostražitými vlčíma očima. Obličej však byl příliš plochý, uši neobyčejně vysoké a špičaté a přední končetiny nekončily tlapami jako u psa, ale parkovitě tvarovanými prsty, pokrytými šedou kůží.

Ať to bylo cokoliv, Derec nic takového v životě neviděl. Velmi pomalu, aby zvíře nevyplašil, se posadil. Jakmile to udělal, zvíře poposedlo o kousek dopředu a sklonilo hlavu na stranu.

„Jsi v porřadku?“ zeptalo se hrdelním hlasem.

Derec by stěží byl víc překvapen, kdyby se zvíře najednou rozpustilo a změnilo třeba v motýla. Nejenže mluví, ale přímo Standardním – byť s podivným přízvukem –

„Já – já, myslím, že ano,“ hlesl sotva slyšitelně. „To je dobrře,“ řekl tvor. „Aranimas bude potěšen. Nechtěli jzme ti ublížit.“

„V tom případě jste po mně neměli střílet.“

„Kdybychom na tebe strřřileli, zasáhli bychom tě,“ řeklo zvíře a odkrylo chrup v grimase, která mohla být stejně dobře úsměvem jako výhrůžným šklebem.

Třebaže slova byla zkomolená, řeč těla byla stále srozumitelnější. Zvíře se krčilo v posedu, v pozici, ze které by kdykoliv mohlo vyskočit a zaútočit. Derec, který seděl, byl v nevýhodě. Jeho pohyblivost i dosah byly v této pozici omezené, což byla skutečnost, kterou si nepříjemně uvědomil pokaždé, když se jeho pohled setkal s očima zvířete. Měli hlavy zhruba ve stejné úrovni, ale Derec si připadal ohrožen.

Velmi pomalu nahmatal zeď za sebou, opřel se o ni zády a zvedl se do stoje. Jedinou reakcí zvířete bylo to, že vstalo zároveň s ním. Když oba stáli, špičky uší zvířete sahaly Derekovi jen k hrudi, takže psychologická výhoda provázející pocit, že je vyš-

ší, byla nyní na Derekově straně.

„Co jsi?“ zeptal se.

„Tvůj prrřitel,“ odpověděl tvor. „Co vic potrrřebuješ vědět?“

„Existuje sto čtyřicet kolonizovaných světů a na žádném z nich nežije nic takového jako ty.“

„Na místě, odkud prrřichazim, je dvě stě kolonizovaných světů a na žádném nežije nic takového jako ty,“ opáčil tvor a znovu udělal grimasu. Za daných okolností by to mohl být spíš úsměv a Derec se rozhodl, že tomu tak je. „Pojď. Aranimas čeká.“

„Kdo je Aranimas?“

„Aranimas velí lodi. Uvidíš,“ odpověděl tvor, otočil se a zamířil ke dveřím.

„Počkej,“ zavolal Derec, „jak se jmenuješ?“

Tvor se zastavil a otočil. Otevřel ústa a vydal směsici zvuků, ani vzdáleně se nepodobajících ničemu z lidské abecedy – znělo to jako hluboké zamručení, provázené syčením a zvuky, připomínajícími praskání mýdlových bublin. Pak se tvor opět usmál-zašklebil. „Umíš rrřict?“

Derec pokorně zavrtěl hlavou. „Ne.“

„Já to vědět. Pojď tedy. Neni moudré nechat Aranima čekat.“

Tvor Dereka svižnou hopkavou chůzí vedl dalšími místnostmi, jako vejce vejci podobnými té, v níž procitl. Derec v duchu vrtěl hlavou nad nesourodostí jeho průvodce s konstrukcí lodi, ve které se nacházeli. Dvířka na stropě byla příliš vysoko nad jeho hlavou; pochyboval, že by na ně dosáhl, i kdyby vyskočil. Pokud psovitý tvor nedokáže šplhat přinejmenším tak obratně jako pozemští primáti, potřeboval by k tomu, aby se dostal k obsahu skříněk, žebřík.

Dokonalé využití prostoru – příšerný ergonomický tvar, pomyslel si kriticky.

Přišli do malé šestihranné místnosti, stěží velké natolik, aby se do ní oba vešli vestoje. Zdálo se, že to je spojovací uzel mezi protínajícími se chodbami, protože v každé zdi byly naprosto identické dveře. Tvor se zastavil, aby Derekovi poskytl čas dohonit jej, a pak pokračoval dál.

„Kam vedou ty další dveře?“

„To ti nemohu rrřict,“ odpověděl tvor žoviálně.

Interiér lodi za spojovacím uzlem měl poněkud odlišný cha-

rakter. Bylo tam stejné množství zdí a malých prostor, ale stěny byly buď potažené hrubým pletivem, takže vypadaly spíš jako ploty, nebo v sobě měly velké, okna připomínající otvory. Pletivo a otvory dohromady vytvářely dlouhé průhledové linie a nepůsobily dojmem malých prostorů, ale spíš jednoho velkého.

Vypadalo to, že největší místnost na této palubě má před sebou. Když se tvorovi podíval přes rameno, Derec zahlédl něco, co snad mohlo být řídicím střediskem, a postavu sedící zády k nim. Bylo na ni cosi známého a lidského, ale současně i něco divného a znepokojivého.

Jakmile jej psovitý tvor přivedl do řídicí místnosti, Derec pochopil, proč má tak smíšené dojmy a pro koho – nebo spíš pro co – byly navrženy ony uskladňovací prostory vysoko ve stropě chodeb. Tvor sedící za řídicím panelem rozhodně byl humanoidního tvaru a Derec byl schopen popsat jej velmi lidskými termíny – štíhlá postava, hubený krk, téměř holá hlava, bledá pokožka.

Ale dokonce i vsedě byl Aranimas stejně vysoký jako Derec, který stál, a rozsah jeho paží se rovnal rozpětí křídel kondora. Pohodlně dosáhl na jakékoliv místo na podkovovitě tvarovaném řídicím panelu, jehož šířka se rovnala trojnásobnému rozpětí lidských paží.

Za Aranimem a nad jeho hlavou visela velká zaoblená obrazovka, na které bylo promítáno osm různých záběrů z povrchu asteroidu současně. Na většině z nich byly modře vyvedené souřadnicové zaměřovací sítě a malé značky, které Derekovi připomínaly čísla. Některé z nich se bez ustání střídaly, zatímco jiné jako by se měnily podle pohybu Aranimových rukou nad panelem a podle nekonečného vzorce explozí a rozštěpů země na povrchu světa pod nimi.

„Praxil, denofah, praxil mastica,“ řekl tvor, zřejmě do mikrofonu. „Deh feh opt spa, nexori.“

Derec postoupil o krok kupředu. „Aranimas?“

Tvor mírně natočil hlavu doleva a Derekovi přeběhl mráz po zádech. Ještěrkovité oko, které se na něj upíralo, bylo umístěno ve vybouleném očním důlku na boku Aranimovy hlavy. Zezadu Derec ony výčnělky považoval za uši.

„Sššš!“ zasyčel psovitý tvor nervózně, popadl Dereka za ruku a odtáhl jej dozadu. „Nevyrušuj velitele. Promluví s tebou, jakmile bude hotov.“



Aranimas se otočil zpět k panelu a znovu začal mluvit. Derec měl dojem, že vydává rozkazy, plísnil, pobízí, ostře kárá, určuje cíle a chválí střelce. Na povrchu se nic nehýbalo, nebyl patrný ani žádný pohyb pod ním, a plenění přesto pokračovalo.

Po několika minutách už to Derec nevydržel. „Tam dole nic není,“ vybuchl. „Všechno to vyhodili do vzduchu. Proč to děláte?“

„Prrraxe,“ odpověděl Aranimas. Mluvil vysokým hlasem a trylkoval souhlásku „r“.

Ve stejném duchu vše pokračovalo ještě asi deset minut a po celou tu dobu byly plýtvány miliony wattů energie proti neživému světu dole. Pak Aranimas proběhl prsty po řadě kláves a obrazovka ztemněla.

„Rijat,“ řekl a otočil se k nim. „Jak se jmenuješ?“

„Derec.“ Aranimas na něj upíral pouze jedno z očí; druhým se rozhlížel kolem sebe. Derec si nedovedl představit, jaké to je dívat se na svět takovým způsobem. Dokáže snad tvor přepínat mozek sem a tam, jako režisér, který si vybírá záběr z té či oné kamery? Nebo tyto dva obrazy nějakým způsobem splývají v jeden?

„To zařízení, které jsi použil k útoku na moji loď,“ pokračoval Aranimas, „co je to?“

„Pracovní skafandr – upravený tak, aby neomezoval plný výkon nožních servomechanismů. Já na vás ale neútočil. Chtěl jsem uprchnout.“

Druhé Aranimovo oko se přetočilo kupředu a upřelo se na Dereka. „Byl jsi vězněm?“

„Přistál jsem na asteroidu v záchranném modulu. Ujali se mne roboti a nechtěli mne pustit. To zařízení jsem jim musel ukrást, abych se dostal pryč.“

„A kde jsi byl předtím, než jsi ztroskotal?“

„To nevím,“ odpověděl Derec a zamračil se. „Nepamatuji se na nic, co se stalo předtím.“

„Nelži mu,“ zašeptal psovitý tvor. „Rozčílil se.“

„Já nelžu,“ řekl Derec odhodlaně. „Pokud mám mluvit na základě toho, co si pamatuji, před pěti dny jsem ještě neexistoval. Přesně tolik toho vím o tom, kdo jsem.“

Zatímco Derec mluvil, Aranimas zalovil rukou v záhybech svého oděvu a vyndal malou zlatou jehlu. Když ji psovitý tvor spatřil, přikrčil se a napolo se odvrátil.

„Ach ne,“ zavyl. „Prříliš pozdě.“

Aranimas namířil hrot jehly na Dereka. Po celém povrchu Derekovy ruky začalo tančit modravé světlo. Vykřikl bolestí a padl na kolena. Měl pocit, jako by ruku vrazil do žhnoucí výhně, až na to, že pokožka se neškvařila a nervová zakončení neodumírala. Bolest však neustávala. Vysávala z něj život, až už neměl sílu křičet a výkřiky mu vázly v hrdle.

„Vím něco o pravidlech určujících chování robotů a lidí“ řekl Aranimas nevzrušeně, zatímco Derec se svíjel na podlaze. „Lidé vymysleli roboty k tomu, aby jim sloužili. Roboti poslouchají příkazy lidí. Kdybys byl jediným člověkem na asteroidu, pak by tě všichni roboti poslouchali na slovo a museli by plnit tvoje příkazy.“

Aranimas jehlu odklonil hrotem ke stropu a modrá záře zmizela. Spolu s ní ustala i bolest. Zůstala jen vzpomínka na ni. Derec ležel na boku a namáhavě lapal po dechu.

„Dozvíím se, kdo jsi a co víš o předmětu, který jsi přinesl na palubu,“ řekl Aranimas tiše. „Jestli chceš ukončit bolest, stačí povědět mi pravdu.“

S obličejem stejně nevzrušeným jako byl jeho trylkující hlas, Aranimas znovu namířil hrot na Dereka.

## Zkouška věrnosti

Pak najednou vše skončilo. Tou dobou byl Derec už natolik otupený bolestí, že jasně nechápal, proč Aranimas s mučením přestal. Měl matný dojem, že Aranimas odchází a že psovitý tvor jej táhne pryč z řídicí místnosti.

Neschopný vzdorovat nebo mu být nějakým způsobem nápomocný, nechal se odtáhnout do další sekce bohatě členěné paluby a položit na tence vystlanou lavici. Ležel tam, zmítaje se mezi vědomím a bezvědomím, někdy si vědom skutečnosti, že psovitý tvor starostlivě sedí vedle něj, jindy nevěda o ničem kromě svého zmatku a strašné únavy.

V jednom ze svých jasných okamžiků si uvědomil, že tvor mu nabízí sklenici průzračné tekutiny. Namáhavě se zvedl na lokti.

„Rraději bys Aranimovi měl říci co chce vědět,“ zašeptal psovitý, když mu podával sklenici.

Derec naklonil hlavu kupředu a natáhl se pro sklenici. Pravá ruka se mu neovladatelně chvěla, takže sklenici musel přidržet i levou. Pomalu začal usrkávat chladnou tekutinu. Byla sladká, připomínala řídký med a Derec si jí s úlevou svlažoval doničené hrdlo.

„Jak odolní myslíš, že lidé jsou?“ zachroptěl. „Kdybych něco věděl, řekl bych mu to po prvních pěti minutách. Jestli v tom bude pokračovat, zabije mě. Proč mně nevěří?“

Než psovitý odpověděl, nervózně se rozhlédl kolem. „Víš, co je to Narwejt?“

Derec nebyl schopen určit, zda se jedná o jméno nějakého druhu nebo jedince, ale tato skutečnost na jeho odpověď i tak neměla vliv. „Ne.“

„Aranimas Narweje moc dobrře zná, Narwejt se musí donutit k pravdomluvnosti. Když Narwejovi dáš otázku, lže nebo prředstíra, že nerozumi nebo že zapomněl. Když Narwejovi ublížíš, vždy poví pravdu.“

„Já nejsem žádný Narwejt!“ zaprotestoval Derec chabě.

„Aranimas si myslí, že používáš narwejské triky,“ řekl psovitý. „Kromě toho, Aranimas se velmi zlobí.“

„Zlobí se na mne? Nic jsem mu přece neudělal.“

„Když se Aranimas zlobí, všichni mají prproblém,“ řekl tvor. „Strrřelci neměli zničit sídlo rrobotů.“

„Nezničili ho. To udělali roboti sami.“

„Na tom nezáleži. Aranimas chtěl roboty pochytat, aby pro něj prracovali.“

Derec zavřel oči a znovu si lehl na záda. „Obávám se, že žádní, které by mohl zajmout, nezbyli.“

„Aranimas se šel podívat, s čím se vrratil prruzkumný tým,“ řekl tvor. „Pokud toho nebude dost, přijjde v ještě horší naladě, než odešel.“

„Mohl bys mně pomoci?“ zaprosil Derec. „Ty mně věříš, vid’?“

„Není mou povinností věrrřit nebo nevěrrřit,“ pokrčil psovitý rameny. „Nemohu ti pomoci.“

Derec si s povzdechem znovu lehl a zavřel oči. „Pak mne te-  
dy zabije, protože nevím nic, co bych mu mohl říct. A možná je to taky dobře.“

Psovitý vzal sklenici z Derekovy ruky a vstal. „Prříkladná narwejská myšlenka. Ať tě Aranimas neslyší.“

Zdříml si. Že Aranimas se už vrátil, poznal podle toho, že tvor jej popadl za paži a neurvale ho zvedl do sedu.

„Je načase přestat si hrát,“ řekl Aranimas. „Začínám být netr-  
pělivý.“

„To měla být hra?“ opáčil Derec cynicky. „Vidím, že máš o hrách divné představy. To mně připomíná, abych s tebou nehrál vrhcáby o život.“

Při těchto slovech psovitý, který se krčil u dveří pár metru od nich, zavřel oči a začal vrtět hlavou. Aranimas odpověděl tím, že sáhl do svého oděvu pro jehlu.

„Počkej,“ řekl Derec rychle a napřáhl k němu ruku, dlaní vzhůru. „To není zapotřebí.“

„Takže ses konečně rozhodl podělit se s námi o svoje vědo-  
mosti?“

„K tomu jsem byl svolný vždy. Ty ale vůbec nevíš, co ti mohu nabídnout.“

„Chci vědět, kdo jsi a co víš o předmětu, který jsi přinesl na palubu,“ řekl Aranimas.

Derec přehodil nohy přes okraj lavice a vstal. Vedle Aranima stále vypadal jako trpaslík, ale přesto se vestoje cítil o něco

lépe. „Pravdou je, že o tom, kdo jsem, toho víte tolik co já, a nebyl bych překvapen, kdybyste věděli víc než já o tom stříbrném předmětu. Je tu ale něco, o čem toho vím víc než vy, a to jsou roboti. Jak dopadla vaše výprava?“

Aranimas jedním okem zlověstně pohlédl na psovitého, který svěsil ramena a ustoupil ode dveří. „Přinesli jenom zbytky,“ odpověděl. „Tvoji roboti dokonale ovládali umění ničit sami sebe.“

„To nebyli moji roboti,“ zaprotestoval Derec. „Ukážeš mi, co jste našli?“

Aranimas spustil ruce podél těla a zatímco zvažoval Derekův návrh, jemně si mnul kolena dlaněmi. „Ano,“ řekl nakonec. „Ale spoň tímto způsobem prověřím, jaké máš úmysl a jsi-li mně vůbec k něčemu platný. Postavíš pro mě robota.“

Derekův obličej zesinal. „Cože?“

„Jestliže skutečně nevíš, kdo jsi, pak nemáš žádné závazky nebo povinnosti vůči jinému pánu. Postavíš-li pro mne robota, poznám, že jsi ochoten sloužit mně.“

Derec věděl, že není vhodná doba začínat s nějakými argumenty o volnosti a právu na svobodnou volbu. Přesto se však s Aranimovými podmínkami nehodlal jen tak smířit. „Co když nebudu schopen postavit robota z toho, co tu máš? Řekl jsem, že o nich vím hodně. Neřekl jsem, že bych je uměl vyrábět na koleně. Potřebuji určité klíčové součásti –“

„Jestliže můj úkol nesplníš, pak jsi buď nespolehlivý, nebo pro mne nemůžeš být užitečný,“ řekl Aranimas, „a v tom případě nebudu plýtvat cennými poživatiny, abych tě udržel naživu.“

Derec ztěžka polkl. „Na co čekáme? Ukaž mně, co tady máte.“

Když Aranimas hovořil o tom, co jeho průzkumníci našli na asteroidu, vyjádřil se poměrně přesně. Skutečně se jednalo o pouhé „zbytky“. Nebo spíš šrot, pomyslel si Derec v duchu, když stál v lodním skladišti a přehlížel ubohou kořist. Největší neporušenou částí bylo to, co přinesl on sám – paže Monitora 5. Dalším velkým kusem byl kolenní kloub Strážce. Možná i ten pocházel z Monitora 5.

Z ostatních částí nebyla žádná větší než Derekova dlaň: do černa sežehnutý regulátor, optický senzor s popraskanými čočkami, kousky nejružnějších částí trupu, připomínající spíš sbírku rozbitého porcelánu. Nebyl tam žádný pozitronický mozek ani mikrofúzní energetický blok – součásti pro stavbu robota zcela

nepostradatelné.

*Královská kavalerie, královská infanterie skládaly robota skládaly a přece nesložily*, zarecitoval si Derec v duchu. „To je všechno, co máte?“ zeptal se s těžkým srdcem.

Naštěstí to všechno nebylo. Zavedli ho ke dvěma vysokým boxům v jedné z uskladňovacích chodeb. V každém z nich stál téměř celý robot.

„Vidím, že tenhle váš koníček není zas tak nový,“ řekl Derec a popošel kupředu, aby si kořist prohlédl. Oba roboti byli zánovní a poměrně obvyklé konstrukce. S mikroscoannem bude schopen přečíst výrobní čísla a destičky umístěné na různých částech jejich trupu a dozví se víc o tom, odkud pocházejí a k čemu byli používáni. Začínal chápat, že není prvním člověkem, s nímž měl Aranimas co do činění.

Vypadalo to, že nyní má tolik součástek, aby z nich mohl vyrobit jednoho a půl robota. Jednomu z robotů chyběla hlava a spojovací kruh na krku byl překroucený a zdeformovaný. To alespoň částečně vypovídalo o okolnostech, za jakých byli roboti získáni.

V tom okamžiku pro něj však byla mnohem důležitější skutečnost, že má k dispozici pouze jeden pozitronický mozek. Samozřejmě bez záruky, že bude funkční. Horní polovina trupu druhého robota byla rozervaná na hrudi, jakoby nějakou střelnou zbraní, a oblast pravého ramene tvořil jeden záhyb na druhém, jako by končetina byla utavena velmi silným žářem. Nejenom že se tím zmenšovala naděje, že v trupu nalezne nepoškozené klíčové součásti, ale také to znamenalo téměř jistotu, že napájecí zdroj pro mozek bude nefunkční.

Alespoň však má něco, s čím může začít, a nepatrnou šanci na úspěch. Derec odstoupil od skříněk, otočil se a pohlédl na Aranima.

„Máte tady něco na způsob dílny nebo laboratoře?“ zeptal se s lhotejností, která byla spíš hraná než skutečná. „Jsem připraven.“

Aranimas vážně přikývl. „Neboj se. Dostaneš svou příležitost.“

Odpovědí na Derekův dotaz o pracovním místě byla cesta ještě hlouběji do matoucí změti uvnitř válečné lodi. Derec brzy

zjistil, že na rozdíl od svého pobytu v asteroidu je neschopen udržet si tady jakýkoliv smysl pro směr. Bylo tam příliš mnoho ohybů, spousta kratičkových chodeb a zanedbatelné množství nápadnějších bodů k zapamatování. Jakmile ztratil pojem o tom, kde se nachází s ohledem na řídicí místnost, už jej nemohl získat zpět.

Navzdory skutečnosti, že si připadal ztracený, Derec dál na každém kroku sbíral užitečné informace. Zjistil, že různé části lodi mají mírně odlišnou atmosféru a že skladovací chodby mezi nimi zastávají funkci přechodových komor. V jedné části byl vzduch tak štiplavý a těžký, že Derec měl pocit, jako by mu v krku uvízl rozježený chlupatý míček. V další části Aranimovi tekly z očí nažloutlé slzy. Jenom psovitý jako by byl ve svém živlu ve všech atmosférách.

Lod' byla nejenom matoucí změtí, ale také zoologickou zahradou, obývanou přinejmenším čtyřmi odlišnými druhy živočichů. Cestou Derec spatřil pět tvorů Aranimova druhu a všichni měli vysoké hodnoty – soudě podle činností, které vykonávali. Třebaže to bylo zvláštní, měl dojem, že psovitý je jediným zastupcem svého druhu na palubě.

Nejpočetnějšími byli Narwejové s vyzáblymi obličejí. Aranimas některé z nich zaměstnal přenášením součástí robotů. Narwejové byli nevysocí dvounozí tvorové s holými hlavami a zkroucenými, rohy připomínajícími lebečními výrůstky, díky kterým působili divokým, hrůzu nahánějícím dojmem. Byly to však pouze falešné ochranné znaky, protože jak Aranimas, tak psovitý jim poroucheli a ubližovali bez sebemenší známky strachu.

Čtvrtý druh byl bezesporu ten nejzajímavější, ale zároveň nejvíc plachý. V oddělení, kde Aranimovi začaly téct slzy z očí, Derec zahlédl na zdi podivného pětinožého tvora, připomínajícího obří mořskou hvězdičku. Když se k němu přiblížili, začal se vzdalovat a než přišli k místu, kde předtím visel, zmizel jim z očí.

Fascinován touto přehlídkou neznámých životních forem, Derec měl zároveň strach z tak bezprostředního kontaktu. Věděl, že jeho vlastní tělo hostí bohaté biotické společenství: bakterie, viry, kvasinky a parazity. Nevěděl, do jaké míry se od něj cizí tvorové liší. Mohl jenom doufat, že jsou odlišní hodně. Čím víc je jejich fundamentální struktura podobná jeho, tím větší je riziko, že jeho symbioti by mohli ohrozit je nebo naopak jejich jeho.

Nezbývalo mu nic jiného než doufat, že Aranimas podnikl

nezbytná opatření. Jeho naděje vycházela ze skutečnosti, že tito tvorové evidentně už předtím byli v kontaktu s lidskou rasou. Dokazovali to ukořistění roboti a fakt, že jak Aranimas, tak psovitý ovládali Standardní.

To však bylo jen další položkou na jeho prodlužujícím se seznamu záhad. Derec byl přesvědčený, že lidé doposud nenarazili na jedinou cizí inteligentní životní formu, natož na čtyři. I když – ke správnému pochopení meziplanetární politiky musel znát historii a ekonomiku, ovšem ne xenobiologii.

Znamená přítomnost těchto ras na tomto místě skutečnost, že se nachází za hranicemi lidmi probádaného vesmírného prostoru? Nebo z kontaktu s jinou civilizací lidé udělali přísně tajnou záležitost, určenou jen pro vyvolené? Jsou tvorové Aranimova druhu válečníky, piráty, prospektory nebo průzkumníky? Nebo sem přišli hledat stejnou věc, po které na asteroidu pátrali roboti? A teď, když ji našli, odvázejí ho ke svému domovu nebo k jeho?

Toto všechno byly otázky s velmi závažnými důsledky. Situace mezi Zemí a Vesmířany byla už tak dost napjatá. Jakýkoliv nahodilý faktor ji mohl ještě víc zkomplikovat. Útok takového druhu, jakého byl svědkem Derec, namířený proti některému z množství lidmi osídlených světů, který postrádá planetární obranný štít, by vyprovokoval válku.

Tato myšlenka přinutila Dereka vrátit se zpět k onomu stříbrnému předmětu. Pokud je tak důležitý, jak naznačovala usilovná pátrací činnost robotů, a jestliže má takovou moc nebo je tak významný, že cizí loď si pro něj přiletěla neznámo odkud, pak je skutečně příliš cenný, než aby mohl zůstat v rukou cizí rasy. Třebaže zrovna neměl náladu uvažovat o něčích jiných problémech než svých vlastních, Derec cítil povinnost pokusit se získat jej pro lidstvo.

Laboratoř se naštěstí nacházela v sekci s normální atmosférou, třebaže i tam byl vzduch mírně suchý a teplejší než obvykle. Zatímco Aranimas se posadil do křesla a dohlížel na Narweje skládající části robotů do hromádek na podlahu, Derec bloumal kolem pracovních stolů a polic na stěnách po boku s psovitým, který mu byl k dispozici, aby odpovídal na jeho případné dotazy. Než s prohlídkou skončil, Narwejové byli pryč.



„Během práce mně vysvětlíš každý krok svého postupu,“ řekl Aranimas a založil si ruce na hrudi, jako by se chystal zhlédnout nějaké představení.

„To tady hodláš sedět a dívat se?“

„Hodlám se naučit to, co umíš ty.“

„V tom případě doufám, že oplýváš trpělivostí,“ poznamenal Derec.

„Podle tvého vyprávění to trvá jenom chvíli – předělat skafandr v létající zařízení,“ řekl Aranimas. „Toto by ti mělo zabrat ještě méně času, protože pouze potřebuješ robota přeměnit v robota.“

„Ty snad žertuješ,“ zaprotěstoval Derec a ruce mu bezmocně vylétly do vzduchu. „Vůbec si nejsem jistý, jestli se mně to podaří, a pokud ano, bude to trvat nejméně hodinu či dvě.“

„Objasni problém,“ nařídil Aranimas.

Derec potlačil hořký smích. V naději, že Aranimas mu nebude neúnavně číhat za zády, začal si stěžovat, že nástroje v laboratoři jsou příliš těžkopádné, příliš hrubé, prostě na cokoli, jen aby snížil Aranimovo očekávání.

Jeho strach byl smutečný, ne předstíraný. Připravil se k práci s náradím určeným pro nelidské ruce, smířil se s tím, že bude mít za zady drába. Nebyl však připraven obejít se bez toho, co považoval za naprosto nezbytné.

„Problémem je to, že nemám k dispozici správné přístroje a náradí,“ řekl nakonec. „Potřebuji diagnostický přístroj, pájku, mikromanipulátory – s tím, co tady máš, nejsem schopný dát dohromady ani spojovací desku na mikročipy nebo ten nejjednodušší obvod –“

Dokonce ještě když mluvil, uvědomil si, že by touto skutečností neměl být překvapen. Aranimas by se tak nezajímal o roboty, nechtěl by po něm, aby mu jednoho zprovoznil, kdyby je rasa, k níž patřil, dokázala vyrobit sama. To, že používal střeľce místo automatických zaměřovacích systému, vypovídalo o skutečnosti, že počítačová technika jeho rasy je poněkud zaostalá.

Aranimas vstal. „Tyto nástroje máme k dispozici a přineseme ti je. Řekni vše, co potřebuješ, Rrullf – „ Aranimovu zkrácenou verzi jména psovitého bylo téměř možné vyslovit „ – a ona ti je přinese, nebo tě k nim zavede.“

*Ona?* Derec překvapeně pohlédl na psovitého tvora. *To je zajímavé.*

„Děkuji ti,“ řekl Aranimovi a otočil se. Jakmile to udělal, mezi lopatkami se mu usadilo tisíc včel, které začaly zuřivě bodat. Zalupal po dechu, kolena se mu podlomila, a kdyby nesevěřel okraj jednoho z pracovních stolů, zhroutil by se na podlahu. Ani nemusel vidět, že Aranimas drží v ruce svou jehlu a míří jí do středu jeho zad.

„Nedopust' se té chyby, že se mne pokusíš oklamat,“ řekl Aranimas chladně, zatímco bolest držela Dereka v pevném sevření. „Možná neovládám tvoje znalosti, nejsem však blázen.“

„Já – já –“

„Nech si svoje slova omluvy,“ řekl Aranimas a včely odlétly. „Chci vidět výsledky.“

Zkroucený nad stolem, Derec otočil hlavu právě včas, aby viděl, jak Aranimas schovává jehlu do jakési skryté kapsy ve svém oděvu. Odkašlal si, aby si vyčistil hrdlo a pak slabě přikývl. „Jasně, šéfe.“

Když Aranimas odešel, obličej psovitého se zkroutil do pochmurného úsměvu. „Máš štěstí, že Aranimas tak touží po robotech. Jinak už bys byl mrrtvý.“

„Díky za povzbuzení,“ řekl Derec. „K čemu přesně je potřebuješ?“

„Tys to nepochopil? Aranimas jimi chce nahradit Narweje. Aranimovi se dělá z ufňukaných Narwejí špatně.“

„Vědí Narwejové, co má Aranimas v úmyslu?“

„Od té doby, co jim to velitel pověděl, Narwejové se chovají, jak nejlépe umí,“ odpověděl tvor. „Co ke své prráci potrrřebuješ?“

Derec však přemýšlel o něčem jiném. Psovitý tvor se k němu choval způsobem, který nešlo nazvat jinak než přátelským, a kromě toho byl tím nejlepším potenciálním spojencem na palubě útočnické lodi. Pokud mají spolupracovat, je načase, aby o tvorovi přestal uvažovat jako o *tom*. Nebo dokonce o *ní*.

„Nejdříve musíme vyřešit jednu věc. Neumím vyslovit tvoje jméno tak dobře, jako to dokáže Aranimas –“

„To je prrachbidný prmuměr.“

„– jenomže já ti chci nějak říkat. Nestačilo by Wolruf?“

„To není moje jméno, ale budu vědět, že mluvíš se mnou, když je použiješ.“

„Právě to po tobě chci. Wolruf, mám tu nějaké velmi jemné popisy, které potřebuji vyluštít. Mohla bys mně najít něco, čím bych to mohl přečíst?“

„Něco ti přirřinesu,“ pokývla hlavou.

Zvětšovací scanner, který Wolruf přinesla, byl jakýmsi druhem ohledacího nástroje. Neměl kukátko, ale displejovou obrazovku, pevné ohnisko a miniaturní záběrové políčko. Paprsky světla přicházející zevnitř přístroje však dokonale osvětlovaly jemné linie ražby čísla výrobní série a tato skutečnost vynahrazovala všechny ostatní nedostatky.

S Wolruf, nakukující mu přes rameno, Derec přečetl patnáct řádků údajů. „Umíš také číst ve Standardním?“

„Ne,“ odpověděla Wolruf. „Povím ti tajemství – mluvím Standardním proto, abych nemusela poslouchat, jak Aranimas komolí moji rěč.“

Derec se dal do smíchu. Wolruf byla tím zvukem ohromena. „Hledám jednu z identifikačních mřížek, z níž bych se mohl dozvědět věci, které mne pomohou opravit poškození – výrobce, typ, datum zapojení, jakékoliv výrobní parametry,“ řekl žoviálně.

Chvilí ve svém výkladu pokračoval, používaje tolik technických termínů, jak jen to bylo možné, v naději, že bude působit dojmem upřímnosti a snahy o spolupráci, třebaže ve skutečnosti nevysvětloval nic podstatného. Nezmínil se o tom, že pokud robot pochází ze Země, bude tam také údaj, kdo byl jeho majitelem, nebo že ty tři záhadné čáry na spodní části displeje jsou programové vstupní kódy a inicializační sekvence – klíče, které mu umožní nejenom robota aktivovat, ale také změnit jeho na-programování.

„Co je tam napsáno?“ zajímala se Wolruf.

„Je to jeden z modelů Ferrier EG,“ řekl Derec a četl dál. „Přizpůsobený pro práci domácího sluhy.“ A osobní ochrany, dodal si v duchu. Robot tělesný strážce. „Inicializační data, Standardní rok '83 –“

Přejel dalších pár údajů a údivem oněměl.

„Co je?“ zeptala se Wolruf. „Něco není v porřadku?“

„Ne,“ podařilo se Derekovi říct. „Ten robot byl zaregistrován na Auroře.“

„To je jeden z vašich světů?“

„Ano.“

„Je důležitý?“

„Ne.“ odpověděl Derec. „Podíváme se dál.“

Ten svět však důležitý *byl*, a když Derec uchopil scanner, chvěly se mu ruce. Vstal ze židle. Vzpomínal si na Auroru. *Vzpomínal si* na Svět úsvitu. Ne na věci, které věděl každý – že to je první svět Vesmířanů, který po dlouhou dobu předčil všechny ostatní světy, sídlo vysoce váženého Institutu robotiky, ze kterého vzešly ty nejpokročilejší novinky světa robotiky.

Jako paprsek světla deroucí se zpoza černé záclony, vybavila se Derekovi Aurora jako místo, kde kdysi byl: myslí se mu míhaly záblesky vesmírného přístavu, města, které připomínalo park, poklidně venkovské krajiny. Nějakým způsobem s tím světem byl spojen, a to způsobem natolik silným, že ten svět měl sílu prorazit zeď oddělující jej od minulosti.

Konečně o sobě ví alespoň něco. Byl na Auroře. Nešlo o příliš důležitý životopisný údaj. Byl to však začátek.